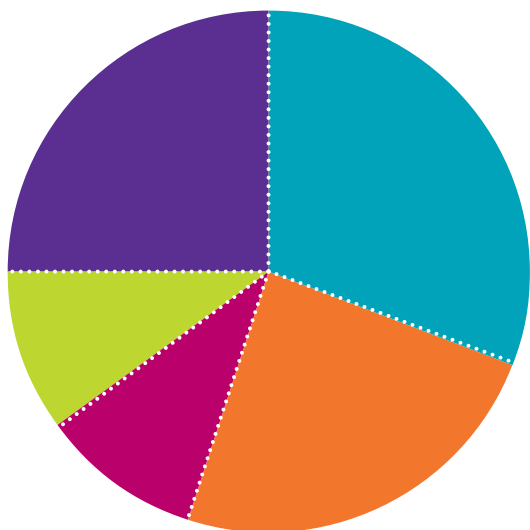

Dit onderzoek werd in november 2018 door Robeco gehouden onder alle beleggende Robecoklanten.

Aantal deelnemers aan de enquête: 3.614.

Vraag 1: Wat was uw meest belangrijke uitgave dit jaar?

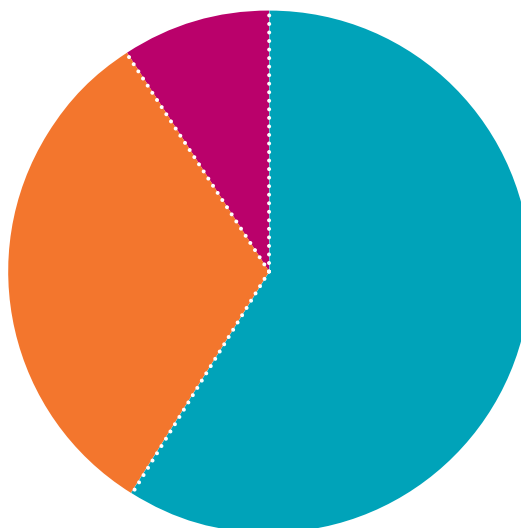

- 31% Om iets te kopen (verbouwing, huis, auto, boot etc.)
- 24% Om iets te doen (reizen, sabbatical, opleiding etc.)
- 10% Een uitgave voor anderen (goed doel, kinderen etc.)
- 10% Om iets af te lossen (studieschuld, hypotheek, lening etc.)
- 25% Niets. Ik heb eigenlijk geen grote uitgaven gedaan

Wanneer we een uitgave doen om iets te beleven, zoals een uitje of een reis, dan maakt dit ons gelukkiger dan wanneer we puur iets materieels kopen. We worden nóg gelukkiger van een uitgave wanneer we hier anderen mee helpen.

Vraag 2: Vaak horen we 'was ik maar eerder begonnen met beleggen'. Hoe kijkt u terug op 2018? Heeft u gedaan wat u wilde doen?

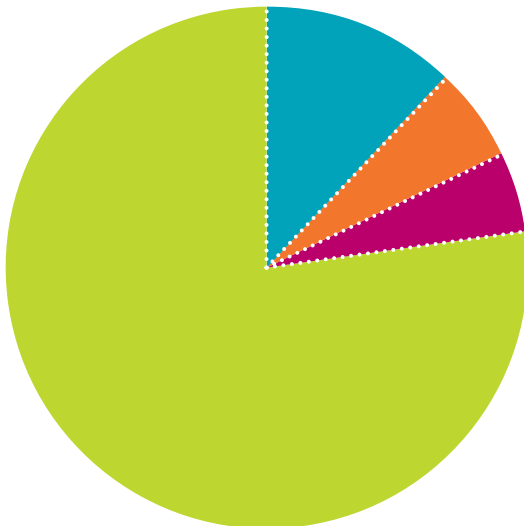

- 59% Ja, ik ben tevreden
- 32% Beetje, had meer gekund
- 9% Nee, had meer willen doen

Uit onderzoek blijkt dat we vooral zaken uitstellen die saai of complex zijn, geld en/of tijd kosten of geen duidelijke opbrengst hebben. Maar uitstellen kost geld; een boete wegens te laat betalen, een dak vervangen in plaats van repareren. Door jezelf te motiveren om nu iets te doen kun je meer bereiken.

Vraag 3: Bij de laatste beursdip heb ik...

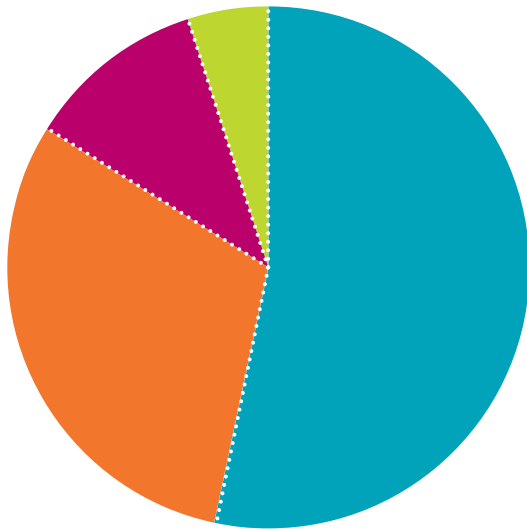

- 12% Extra aangekocht. Ik zag kansen
- 6% Mijn beleggingen (deels) verkocht
- 5% Mijn portefeuille opnieuw ingedeeld
- 77% Niets gedaan. Ik houd mij vast aan mijn strategie

Emoties, zoals angst en hebzucht, kunnen een grote rol spelen bij het nemen van beleggingsbeslissingen. Wanneer we deze emoties uitschakelen, levert dit vaak een beter rendement op. Ook zelfoverschatting en daarmee te veel zelfvertrouwen en handelen op eigen gevoel, leidt vaak tot het nemen van meer risico's. Onzekerheid kan juist weer kuddegedrag veroorzaken. Hoe laat u zich leiden?

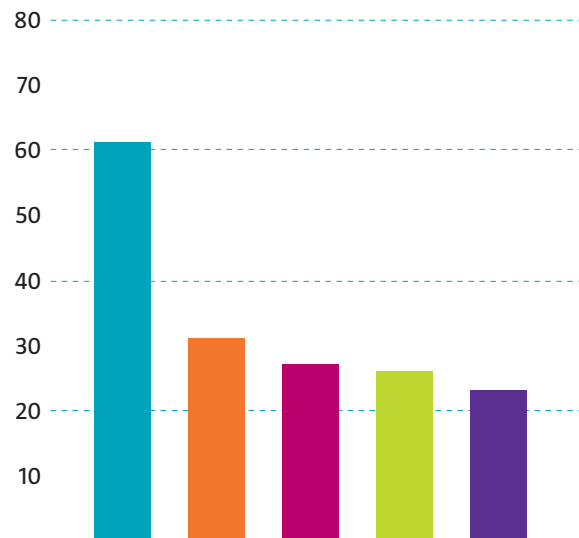
Vraag 4: Een sporter heeft een coach, een student een mentor. Uit onderzoek blijkt dat veel beleggers graag informatie inwinnen bij anderen. Wie volgt u?

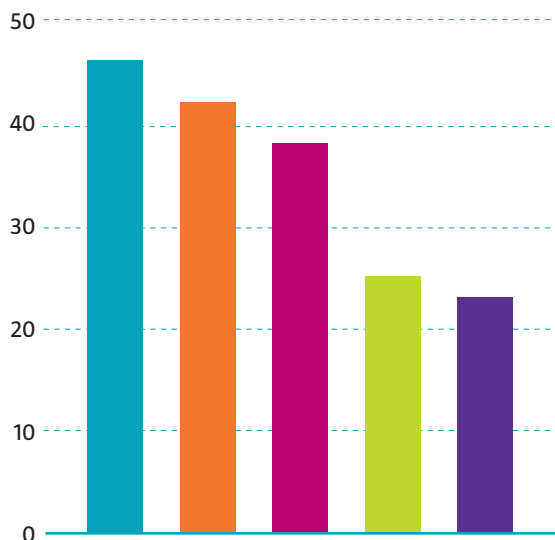
- 53% Niemand, ik beslis zelf
- 31% De beleggingsspecialisten van Robeco
- 11% Andere specialisten
- 5% Ouders/vrienden/collega's

Vraag 5: Welke Robeco informatie en tools gebruikt u bij beleggen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- 61% Website/Mijn Robeco
- 31% Periodieke updates over de beurs
- 27% Beleggingskansen & fondsselecties (Top5, Voorbeeldportefeuilles etc.)
- 26% Koersenpagina
- 23% Robeco-app

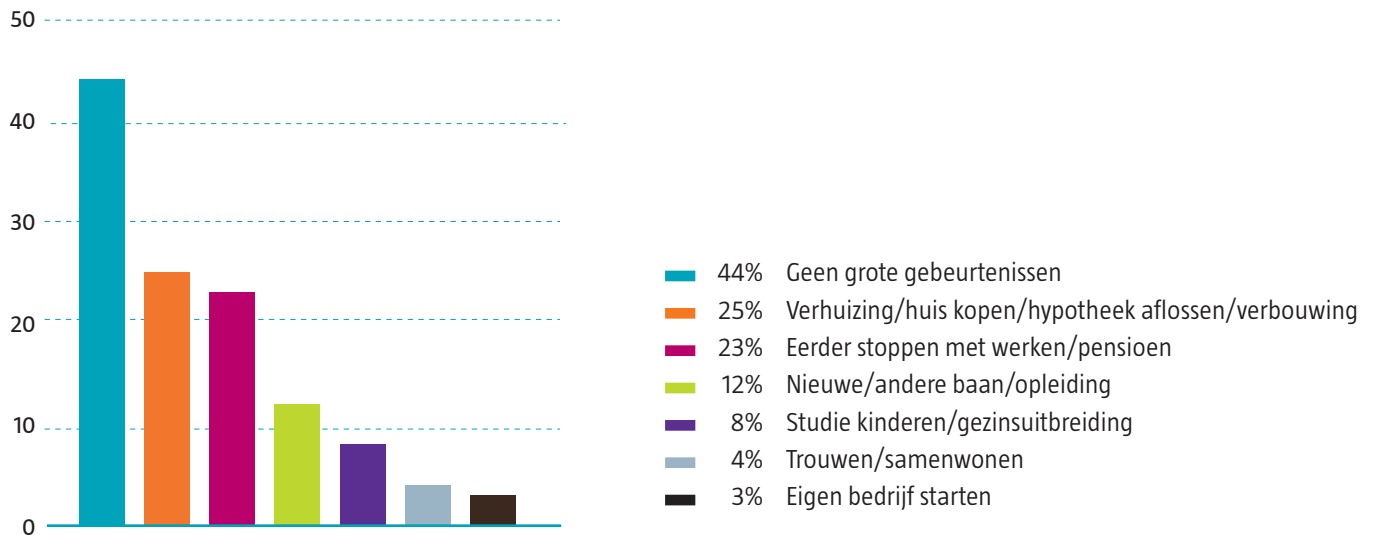

Vraag 6: Wat vindt u een passende rol voor Robeco? (meerdere antwoorden mogelijk)

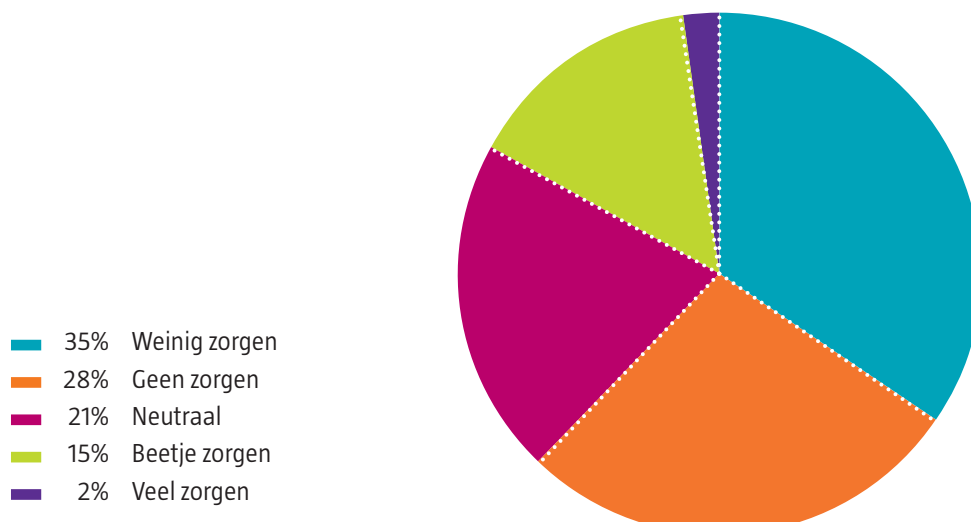
- 46% Analist (maken van diepgaande beleggingsanalyses)
- 42% Nieuwsduider (actualiteit in beleggingsperspectief plaatsen)
- 38% Kansenspotters (informereren over de markt, nieuwe fondsen en diensten)
- 25% Op afroep (contact op de voor mij relevante momenten)
- 23% Op afstand (ik ben zelfvoorzienend)

Vraag 7: Naast collectieve risico's kunnen ook persoonlijke gebeurtenissen invloed hebben op uw financiële situatie. Welke gebeurtenissen zijn mogelijk op uw situatie van toepassing?

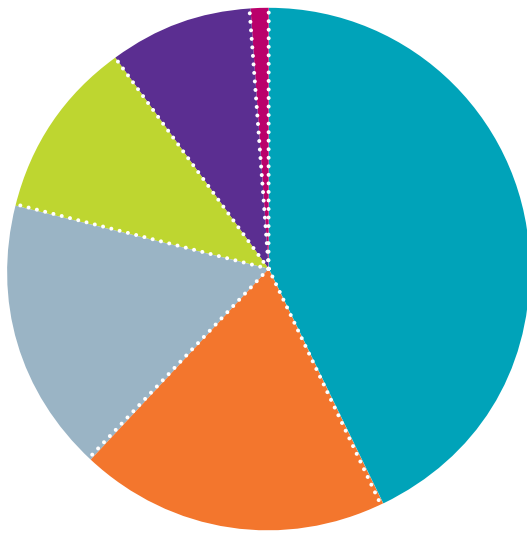

Bij Robeco zeggen we altijd: 'Wie de risico's kent, bereikt meer.' Hiermee bedoelen we niet alleen de risico's van het doen van bepaalde investeringen, maar ook de risico's van niet investeren. Zo verwacht de overheid dat we zelf steeds meer de regie in handen zullen nemen voor zaken die nu collectief geregeld worden (zoals onderwijs, zorg en pensioen). Onderschatten we deze risico's, dan kan dit grote gevolgen hebben voor de toekomst.

Vraag 8: In hoeverre maakt u zich zorgen over uw financiële situatie in de toekomst (over 10 jaar)?

Vraag 9: Wat motiveert u – op dit moment – het meest om geld opzij te zetten?

- 43% Financieel onafhankelijk zijn
- 19% Eerder stoppen met werken/pensioen
- 17% Niets
- 11% Huis kopen/hypotheek aflossen
- 9% Kinderen
- 1% Eigen bedrijf starten

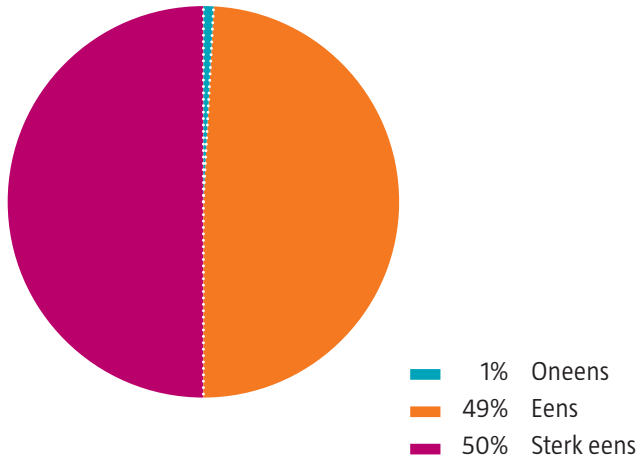
De Amerikaanse zakenman en investeerder Warren Buffett zei ooit:

'Do not save what is left after spending; instead spend what is left after saving.'

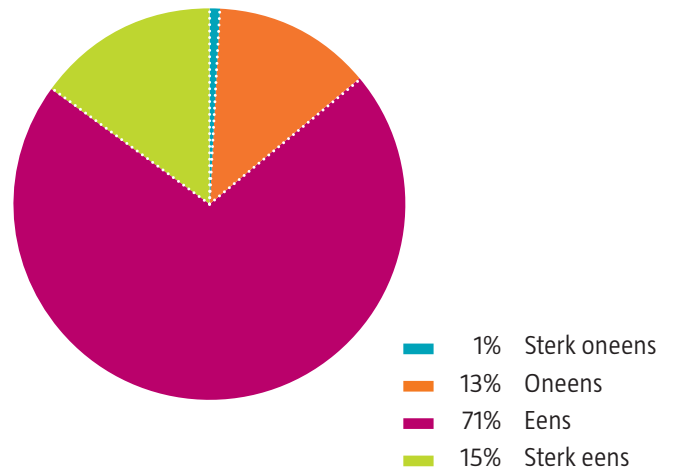
Zet aan het begin van de maand geld opzij, meteen nadat je geld hebt ontvangen. Want er blijft aan het einde van de maand (bijna) nooit iets over.

Vraag 10: Ons financieel gedrag wordt soms ongemerkt gestuurd door allerlei innerlijke behoeften. In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen? (sterk oneens – sterk eens)

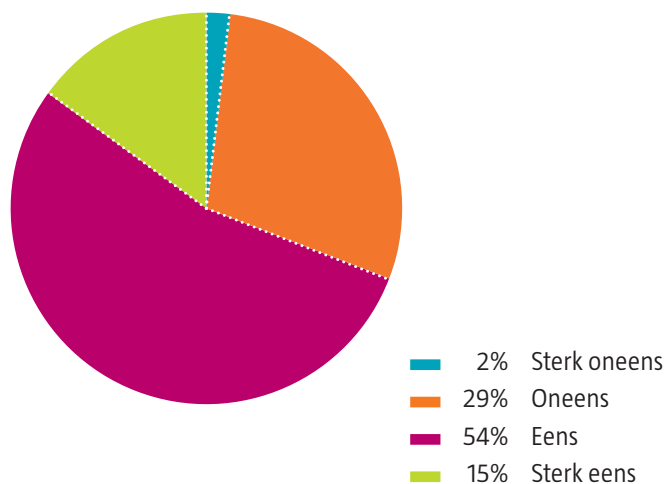
Vraag 10.1: Het is belangrijk om spaartegoeden te hebben. Je weet maar nooit wanneer je opeens geld nodig hebt

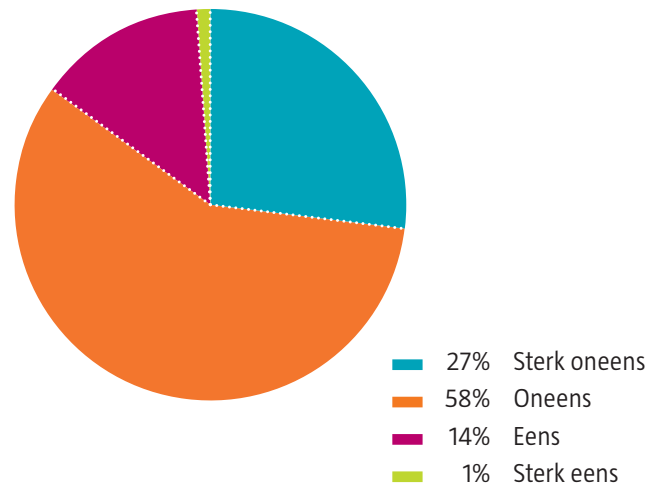
Vraag 10.2: Ik ben heel gul voor de mensen van wie ik houd

Vraag 10.3: Wie maar genoeg geld heeft kan doen wat hij wil

Vraag 10.4: Geld is belangrijk omdat het toont hoe succesvol en machtig je bent

Als je weet welke emotionele betekenis geld voor je heeft, dan is het makkelijker om ermee om te gaan. Voorbeelden hierbij zijn de behoefte aan vrijheid of macht en de behoefte om ergens bij te horen.